

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vastinekuuleminen

27.5.2021

Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiovarainministeriö

Sote-uudistus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialuelaki

Sote-uudistus

Osallistumis- ja vaikuttamiskeinot

- Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota vammaisneuvostoa, viestintää ja hyvinvointialuestrategiaa koskeviin säännöksiin.
- Valiokunnan esille nostamat muutosehdotukset ovat varsin ongelmallisia lain systematiikan kannalta.
- Erityisesti yhdenvertaisuuden toteutumisen lisääminen hyvinvointialuestrategiaan on ongelmallinen.
 - Yhdenvertaisuuden toteutuminen on hyvinvointialueen ”ydinliiketoimintaa”, ei strateginen tavoite.
- VM: viestintää koskevaan hva-lain 34 §:ään esitetään lisättäväksi esteettömyys ja saavutettavuus. (PeV)
- VM: aloiteoikeutta koskevaa sääntelyä täsmennetään (HaV)

Hyvinvointialuelaki – muut asiat

- Sidonnaisuusilmoituksia koskevasta rekisteristä vain yksittäisiä hakuja (PeV)
- Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoikeutta koskevat muutokset hva-lakiin, Uusimaa-lakiin ja VTV-lakiin (Hav)
- Teknisluontoiset korjaukset
 - Yleisessä tietoverkossa -> Yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla
 - Valtuutettujen lukumäärää koskevan päätöksen täytäntöönpano
- LaV:n lausunnossa hyvinvointialuelakiin ehdotetut muutokset teknisluontoisia.

Lainanottovaltuus (hyvinvointialuelain 15 §)

PeV:n lausunnon kohta 103:

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että investointien rahoitus ei hyvinvointialuelakiehdotuksen 15 §:n mukaan lähtökohtaisesti perustu hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeisiin vaan niiden lainanhoitokykyyn. Valiokunta painottaa edellä sanotun mukaisesti perusoikeuksien toteuttamisvelvoitteeseen kuuluvaa valtion vastuuta huolehtia siitä, että hyvinvointialueilla on käytännön edellytykset suoriutua tehtävistään. StV:n on syytä täydentää sääntelyä palvelutarpeiden edellyttämien investointien – laajasti ymmärrettynä – turvaamiseksi hyvinvointialueilla.

VM: Pykälän 3 momentin säännöksen selventämiseksi ehdotetaan poistettavaksi kiireellisyys -edellytys. Tällä selvennetään sitä, että perustuslaissa säädettyjen riittävien palvelujen turvaaminen varmistettaisiin poikkeuksellisella lisälainanottovaltuudella paitsi sellaisissa olosuhteissa, joissa palvelut vaarantuvat ulkoisten tekijöiden johdosta tai johtuen äkillisestä palvelutarpeen muutoksesta, *myös palvelutarpeen sitä muutoin edellyttäessä.*

Lainanottovaltuus (pykälämuutosehdotus)

Hyvinvointialuelain 15 §:n 3 momentti muutettuna:

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos ~~hyvinvointialueen investointitarve on kiireellinen ja investointi on välttämätön~~ hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Laki kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä

Sote-uudistus

Laki kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä

- PeV lausunto kohdat 187-190:
- Valiokunta edellyttää tarkistettavaksi esityksen 14 §:ssä säädettyä tietojen luovuttamista ja saamista koskevia säännöksiä
- VM: Pykälän tietojen luovuttamista ja saamista koskevat säännökset tarkistetaan edellytetyllä tavalla
- Lakivaliokunta on esittänyt tarkistettavaksi muutoksenhakua koskevaa 13 §:ää
- VM: 13 § tarkistetaan lakivaliokunnan esittämällä tavalla.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Rahoitus

Sote-uudistus

Hyvinvointialueiden rahoitus

- PeV: Rahoituksen riittävyyden kannalta merkityksellistä on, että lisärahoituksen saamiseen on edellytysten täytyessä oikeus, eikä myöntäminen riipu tältä osin valtioneuvoston harkinnasta. Lisärahoituksen myöntämistä koskevan rahoituslain 26.1 §:n sanamuoto on selvyyden vuoksi syytä muuttaa korvaamalla ilmaisu "voidaan myöntää" esimerkiksi ilmaisulla "myönnetään".
 - Ehdotetaan 26 § muutettavan PeV:n esittämällä tavalla.
- Muutoksenhaun osalta PeV:n mielestä sääntelyn perusteella epäselväksi jää, voiko hyvinvointialue hakea oikaisua 27 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saamatta jääneen etuuden suorittamisesta. Oikaisuvaatimus ei ilmeisesti olisi sovellettavissa 28 §:ään perustuvaan päätökseen, joka koskee perusteettoman edun palauttamista. PeV:n mielestä jälkikäteisten oikeusturvakeinojen käytön on syytä olla mahdollista sekä 27 § että 28 §:n osalta. Molemmissa on viime kädessä kysymys riittävän rahoituksen varmistamisesta perustuslaissa tarkoitettujen palvelujen järjestämiseen. StV:n on syytä täydentää sääntelyä tältä osin.
 - Ehdotetaan muutettavan rahoituslakia siten, että saamatta jääneen etuuden suorittamista ja perusteettoman edun palauttamista koskeva valituskielto poistetaan. Päätöksiin saisi vaatia oikaisua lain 30 §:n mukaisesti.

Rahoituskustannusten huomioiminen hyvinvointialueiden rahoituksessa

- Hyvinvointialueiden rahoituslain 5 § ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtion rahoituksen perusteena olevissa kustannuksissa huomioitaisiin myös rahoituskustannukset. Vastaavasti rahoitustuotot vähennettäisiin huomioitavista kustannuksista.
- Rahoituskustannuksiin sisältyvät korot sekä esimerkiksi erilaiset järjestelypalkkiot, provisiot ja muut vastaavat kustannukset.
- Jos valtion rahoituksen perusteena käytettävissä kustannuksissa ei huomioitaisi rahoituskustannuksia, olisi nämä kustannukset katettava muun rahoituksen turvin.
- Rahoitusmallin olisi myös perusteltua olla neutraali investointien erilaisten rahoitusmuotojen suhteen. Jos hyvinvointialue esimerkiksi vuokraa toimitiloja käyttöönsä, sisältyvät pääomakustannukset maksettuihin vuokriin ja siten huomioitaviin kustannuksiin.
- Ehdotetulla muutoksella ei olisi vaikutuksia kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten määrään. Muutos kasvattaisi hyvinvointialueiden valtion rahoitusta jonkin verran rahoituksen jälkikäteistarkistuksen kautta.

Kustannustenjaon tarkistus vuosina 2023-2025

- Ehdotetussa uudessa valtionosuuslaissa on siirtymäsäännös (59 §), jonka mukaan vuosina 2023—2025 kustannustenjaon tarkistamiseen sovelletaan nykyisen valtionosuuslain ao. säännöksiä. Lakiehdotuksen 25 §:n 2 momentin mukaan kustannustenjaon tarkistuksessa käytetään varainhoitovuotta edeltäneen kolmannen vuoden tietoja toteutuneista kustannuksista.
- Säännöksen osalta on havaittu muutostarve. Laskennallisia kustannuksia ei voida tarkistaa sellaisenaan kuntien valtionosuuksiin vuosina 2023-2025, koska sote-tehtävät eivät enää vuodesta 2023 lähtien sisälly kuntien valtionosuustehtäviin ja laskennallisiin kustannuksiin. Myöskään kuntiin jäljelle jäävien tehtävien laskennallisia kustannuksia ei voida todentaa ja tehdä näin tarkistusta vain niiden osalta, koska laskennallisissa kustannuksissa ei ole tehtäväkohtaisia määräytymisperusteita.
- Ehdotetaan, että kustannustenjaon tarkistusta ei tehtäisi lainkaan vuosina 2023-2024. Lain tultua voimaan ensimmäinen kustannustenjaon tarkistus tehtäisiin vuodelle 2025, perustuen vuoden 2023 poikkileikkaustilanteeseen (vuosien 2020-2022 tilannetta ei siis huomioida).
- Tarkistuksessa käytettäisiin kahden vuoden takaisia tietoja kolmen vuoden viiveen sijasta. Viiveen lyhentäminen tulee mahdolliseksi kuntien automaattisen talousraportoinnin käyttöönoton myötä.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sote-järjestämislaki

Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen / STM
Lakimies Suvi Velic / STM

Sote-uudistus

Sote-järjestämislaki 4, 7 ja 11 §

4 § Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

- PeV: 1 momenttia olisi syytä täydentää maininnalla siitä, että yksittäisen asiakkaan palveluiden tarve tulee arvioida siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädännössä säädetään.
 - **STM:** lisätään 1 momenttiin: Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen.
- PeV: 2 momentti on syytä muotoilla velvoittavasti siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita on toteutettava esteettömästi ja siten, että ne ovat saavutettavissa.
 - **STM:** Esitetty jo aiemmin StV:lle annetussa välivastineessa muutosta 2 momenttiin: Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveyden-huollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

7 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueen alueella ja 11 § palvelustrategia

- PeVin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan on vammaisyleissopimukseen liittyvistä syistä arvioitava mahdollisuuksia vahvistaa vammaisneuvoston asemaa esimerkiksi säätämällä kattavammasta oikeudesta osallistua sote-järjestämislain 7 §:ssä tarkoitetun alueellisen hyvinvointikertomuksen laadintaan sekä hyvinvointialueen palvelustrategian laadintaan ja seurantaan.
 - **STM:** lisätään 7 ja 11 §:ään: Hyvinvointialueen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnassa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 29 §:ssä.

Riittävä oma palvelutuotanto 8 §

- PeV ei edellytä muutoksia HE:een
 - PeV: **Nyt ehdotettu sääntely** poikkeaa merkittävästi viime vaalikaudella ehdotetusta ja **täyttää perustuslakivaliokunnan käytännössä omalle tuotannolle asetetut vaatimukset.**
 - oleellista on varmistaa lainsäädännössä se, että vastuussa oleva järjestäjä voi kaikissa tilanteissa turvata sosiaali- ja terveystalouden riittävän saatavuuden.
 - perustuslaista ei johdu tarkkoja rajoja oman tuotannon määrälle tai sen toteuttamisen tavoille (HE:ssä ei myöskään esitetä tällaisia)
- **STM: ei muutoksia**

Julkisomisteisten yhtiöiden asema

- PeV ei edellytä muutoksia HE:een
 - Julkisomisteiset yhteisöt eivät ole viranomaisia => julkisen hallintotehtävän antamisen julkisomisteiselle yhteisölle tulee täyttää perustuslain 124 §:ssä säädetty edellytykset esimerkiksi tehtävän antamisen tarkoituksenmukaisuudesta.
 - Ehdotonta estettä julkisomisteisen yhteisön ehdotettua laajemmalle asemalle osana omaa tuotantoa ei valiokunnan mielestä ole, kunhan perustuslain 124 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.
 - Julkisomisteisten yhteisöjen aseman järjestäminen nyt ehdotetusta sääntelystä poikkeavalla tavalla vaikuttaisi esimerkiksi sote-järjestämislain sisältöön. Lisäksi selvitettäväksi tulisi mahdollisesti muun muassa EU-oikeudellisia kysymyksiä.
 - PeVin käsityksen mukaan julkisomisteisten yhteisöjen asemaa koskeva mahdollinen säädösvalmistelu on tehtävä valtioneuvostossa (uusi HE tai täydentävä HE).
- **STM: ei muutoksia**
- **Hallitus on päättänyt, että se käynnistää julkisomisteisten yhtiöiden asemaa koskevan selvityksen.**

Ostopalvelut ja alihankinta 3 luku

- PeV ei edellytä muutoksia HE:een
 - Nyt ehdotettava **sääntely** poikkeaa yksityisten palveluntarjoajien aseman ja tehtävien kannalta hyvin merkittävästi viime vaalikaudella ehdotetusta ja **täyttää perusratkaisuiltaan hyvin perustuslain 124 §:stä johtuvat vaatimukset.**
 - Alihankinta
 - Ehdotetussa alihankintaa koskevassa sääntelyssä on pääosin otettu asianmukaisesti huomioon perustuslakivaliokunnan kannanotot alihankinnasta.
 - Yksityisten palveluntuottajien huomattavasti viime vaalikaudella ehdotettua vähäisempi asema ja rajatummät tehtävät huomioon ottaen **alihankintaa koskeva sääntely 17 §:ssä ei nyt käsillä olevassa sääntely-yhteydessä muodostu ongelmalliseksi.**
- **STM: ei muutoksia Pevin lausunnon perusteella, mutta esitetään joitakin tarkennuksia 3 lukuun muiden valiokuntien lausuntojen ja StV:n saamien asiantuntijalausuntojen perusteella**

Lääketieteelliset tukipalvelut (12 §)

- HaV esittää lisättäväksi 12 §:n 1 momenttiin:
Hyvinvointialue voi kuitenkin 8 §:n 2 momentin estämättä hankkia kokonaisuudessaan lääketieteelliset tai hammaslääketieteelliset tukipalvelut sekä niiden tuottamisessa tarpeellisen erityisosaamisen, jos se on tarpeen tukipalvelujen laadun, osaamisen ja kustannustehokkuuden turvaamiseksi.
- **STM:** esitetään HaVin lausunnon mukaista lisäystä 12 §:n 1 momenttiin
 - säännöksellä mahdollistettaisiin lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisten tukipalvelujen hankkiminen kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden yhtiöiltä ja muilta yksityisiltä palveluntuottajilta

Virkalääkärivaatimus 12 § 3 mom. ja 13 § 4 mom.

- PeV ei edellytä muutoksia HE:een
 - PeV pitää julkiselle vallalle perustuslain 19 §:n 3 momentissa osoitetun turvaamisvelvollisuuden ja myös hyvinvointialueiden järjestämistehtävän asianmukaisen hoidon kannalta sinänsä **perusteltuna, että julkisen vallan vastuulle kuuluu erikoissairaanhoidon pääsyä koskeva palvelutarpeen arviointi.**
 - Hoitoratkaisujen tekemisessä on kyse ennen muuta lääketieteellisestä arviosta. Valiokunnan käsityksen mukaan 12 §:n 3 momentin sääntelyä *väljempikin sääntely yksityisen palveluntuottajan oikeudesta tehdä palvelutarpeen arviointia on siten perustuslain kannalta mahdollinen.*
- **STM: esitetään muutosta virkalääkärivaatimukseen**
 - Erikoissairaanhoidon tarpeen arviointiin, hoitoratkaisuihin ja sairaalaan ottamiseen liittyviä tehtäviä ei määriteltäisi virkalääkärin tehtäviksi, vaan hyvinvointialueen tehtäväksi, jolloin em. ratkaisut voisi tehdä myös työsopimussuhteinen lääkäri.
 - Sen jälkeen, kun hyvinvointialue on tehnyt hoidon tarpeen arvioinnin ja ottanut asiakkaan sairaalaan sekä laatinut alustavan hoitosuunnitelman kullekin erikoisalalle, se voisi antaa myös yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi kyseisellä erikoisalalla asiakkaan tarkemman hoidon tarpeen arvioinnin, hoitoratkaisujen tekemisen ja tarkemman hoitosuunnitelman laatimisen.
 - Vuokralääkärin tehtyä erikoissairaanhoidon ottamista koskevan hoidon tarpeen arvioinnin ja otettua potilaan sairaalaan, hyvinvointialue *voi arvioida* kyseisen erikoissairaanhoidon ottamisen tarpeen uudelleen (hyvinvointialueella ei kuitenkaan ehdotonta velvollisuutta tähän).

Muut ostopalveluja koskevat tarkennusehdotukset 12 §

- Ostopalveluna olisi mahdollista hankkia myös sosiaali- ja potilasasiamiestoimintaa
 - Hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta tukea hankkimalla niitä yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos niiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. (12 § 1 mom.)
- Ostopalveluna ei saisi hankkia yksilö- ja perhekohtaista sosiaalityötä, mutta voisi hankkia muuta sosiaalityöntekijän asiantuntemusta (12 § 2 mom. 2 kohta)
- Ostopalveluna ei saisi hankkia ensihoitopalvelun kokonaisvalmiuden ylläpitämistä, mutta voisi hankkia ambulanssiyksiköiden hälytysvalmiutta. (12 § 2 mom. 4 kohta)
- Palveluhankinnat eivät saa olla ristiriidassa hyvinvointialueiden yhteistyösopimusten eivätkä HUS-järjestämissopimuksen kanssa. (12 § 5 mom.)

Työvoiman hankkiminen ja vuokraaminen 13 §

- TyV: ”suora työnjohdollinen alaisuus” on työoikeudelle vieras ilmaisu
- **STM:** tarkennetaan TyVin lausunnon mukaisesti
 - ”kyseinen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö toimii työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla tai muun sopimuksen perusteella hyvinvointialueen johdon ja valvonnan alaisena”
- Lisäksi tarkennetaan, että vuokratun ja hankitun työvoiman osalta noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä koskien henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia.
 - Sosiaalihuoltolaki (49 a §) ei rajaa sosiaalihuollon tehtäviä pelkästään sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa mainittujen ammattihenkilöiden tekemäksi työksi.

Rikosoikeudellinen virkavastuu 20 §

- PeV ei edellytä muutoksia HE:een
 - Nyt ehdotettu sääntely on valiokunnan käsityksen mukaan muotoiltu samalla tavalla kuin julkista hallintotehtävää hoitavan virkavastuuta koskeva sääntely tavanomaisestikin.
 - Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota virkavastuusääntelyn johdonmukaisuuteen ja tarpeeseen vastaisuudessa arvioida julkista hallintotehtävää hoitavan virkavastuun laajuutta; arvioinnin on syytä ulottua laajemmalle kuin nyt käsillä olevaan lainsäädäntöhankkeeseen, ja se on sopivimmin tehtävissä valtioneuvoston piirissä.
- LaV esittää tarkennusta 20 §:ään sekä lausumaesityksen
 - LaVin lausumaesitys: Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää välittömästi rikoslain 40 luvun virkarikossäännösten ja rikoslain ulkopuolisten virkavastuusäännösten kokonaisarvioinnin sekä arvioinnin pohjalta valmistelee tarvittavat lainsäädäntömuutokset.
- **STM: tarkennetaan 20 §:ää LaVin esittämällä tavalla siten, että yksityistä toimijaa koskee virkamiehen laaja rikosoikeudellinen virkavastuu**

Muutoksenhaku 60 §

- LaV esittää muutoksia 60 §:ään
- **STM: esitetään tarkennettavaksi 60 §:ää Lavin esittämällä tavalla:**
 - Oikaisuvaatimuksesta ja aluevalituksesta hyvinvointialueen viranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 16 luvussa. (1 mom.)
 - Sote-järjestämislaissa ei säädetä yksittäisen asiakkaan saamista palveluista eikä hyvinvointialueen tätä koskevasta päätöksenteosta => yksilöpäätöksiä koskevasta muutoksenhausta säädettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon substanssilaeissa.
 - Markkinaoikeus voi hankintapäätöksestä tehdyn valituksen käsittelyn yhteydessä tutkia myös sote-järjestämislain yksityistä palveluntuottajaa koskevien edellytysten ja vaatimusten noudattamisen hankinnassa ja määrätä hankintalain 154 §:ssä tarkoitetun seuraamuksen, jos hankinnassa on menetelty säännösten vastaisesti. (uusi 5 mom.)

Investointisuunnitelman hyväksymismenettely 26 §

PeVL: Nyt ehdotettuun sääntelyyn (sote-järjestämislaki 26 § 3 mom.) sisältyy nimenomaiset säännökset siitä, mitä tarkoitetaan sen soveltamista määrittävällä laajakantoisella tai muutoin merkittävällä investoinnilla. Investointien laajakantoisuuden ja merkittävyyden kriteerit ovat valiokunnan mielestä kuitenkin varsin yleispiirteisiä. Sääntelyä on syytä täsmentää edelleen.

STM: Sote-järjestämislain 26 §:n 3 momenttia täsmennettäisiin seuraavasti:

- - Vaikutuksiltaan laajakantoisella investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä tällaisella luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta, *jolla olisi pitkäkestoisia ja merkittäviä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon toteuttamistapaan, saatavuuteen, saavutettavuuteen tai laatuun hyvinvointialueella* taikka joka vaikuttaisi merkittävästi hyvinvointialueiden väliseen työnjakoon tai yhteistyöhön tai jolla olisi muutoin pitkäkestoisia tai maantieteellisesti laajoja vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon hyvinvointialueella. Taloudellisesti merkittävällä investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä tällaisella luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta tai sellaisen hankkeen osaa, joka vaikuttaisi hyvinvointialueen talouteen pitkäaikaisesti olennaisella tavalla vaikuttamalla hyvinvointialueen mahdollisuuksiin toteuttaa muita sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeita tai järjestää väestön tarpeenmukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Uusimaa-laki

Lakimies Suvi Velic / STM

Sote-uudistus

Helsingin kaupungin ohjaus / PeVL ponnet

- Kunnallisen itsehallinnon perustuslainsuojasta johtuvista syistä sosiaali- ja terveysvaliokunnan on kuitenkin täsmennettävä sääntelyä ja rajattava Helsingin kaupunkiin kohdistuva ohjaus vain lakisääteisiin tehtäviin ja vain ehdottoman välttämättömään sote- ja pelastustoimen uudistuksen kannalta.
- Sääntelyä on muutettava siten, että käy selkeästi ilmi, ettei arviointimenettelyyn liittyvää hyvinvointialueen muuttamista koskevaa aluejakoselvityksen toimittamista koskevaa sääntelyä ei sovelleta Helsingin kaupunkiin

Helsingin kaupungin ohjaus/ponnet - muutosesitykset

- Esitettävä Helsingin kaupunkiin kohdistuva valtion ohjaus koskee vain sen lakisääteistä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistehtävää
- Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta koskee myös Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoitusta (täysimääräinen valtion rahoitus)
 - Helsingin rahoitus vaikuttaa myös soten ja pelan valtion kokonaisrahoitukseen erityisesti rahoituksen jälkikätestarkastuksen kautta; myös Helsingillä on oikeus valtion lisärahoitukseen perusoikeuksien vaarantumistilanteissa
- Täsmennetään sääntelyä (Uusimaa-laki 19 § ja 20 §) siten, että siitä selkeästi ilmenee Helsingin investointien ohjauksen kohdistuvan vain Helsingin muusta toiminnasta eriytettyihin lakisääteisiin sote- ja pela-tehtäviin, jotka rahoitetaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annettavan lain nojalla maksettavalla rahoituksella
 - Helsingin kaupungin on kuntana lisäksi aina laajan yleisen toimialansa puitteissa muulla rahoituksellaan (verorahoitus) mahdollista toteuttaa sote- ja pela-investointeja
- Täsmennetään sääntelyä (Uusimaa-laki 23 §) osalta siten, että siitä käy selkeästi ilmi, että Helsingin kaupungin arviointimenettely ei voi johtaa aluejakoselvityksen käynnistymiseen

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Voimaannpanolaki

Sote-uudistus

Mitättömyys/irtisanominen, PeVL ponsi/ 29 §

- Perustuslakivaliokunta hyväksyi lähtökohtaisesti, että takautuvalle puuttumiselle on painavat ja hyväksyttävät perusteet. (144)
- Mitättömyyssäätely säätämisjärjestyskysymys
 - ”erityisesti mitättömyyden edellytyksiä täsmennettävä ja kynnystä nostettava”
 - Ongelmallinen on erityisesti mitättömyyssäännöksen 2 kohta (ns. Länsi-Pohja)
- Pev esittämä korjausehdotusesimerkit:
 - Sopimus vaarantaa olennaisesti ja vakavasti sote-perusoikeudet
 - Täydennetään säännöstä perusteluissa annettujen soveltamistilanteita täsmentävien kuvausten perusteella.
- Irtisanomisen/mitättömyyden edellytykset on ”määritelty verraten avoimesti ja ilman porrasteisuutta, mikä ei ole ongelmatonta perusoikeuksien rajoittamiseen kohdistuvan täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen kannalta”.

Ehdotetut muutokset 1/2

- Mitättömyys
 - 1 mom tarkkarajainen, koska kytketty yksityiskohtaisiin ostopalvelurajoituksiin - ei muutosta
 - 2 mom ns. Länsi-Pohja-säännös
 - Perusteluissa olevat soveltamistapaukset nostetaan säännökseen
 - palvelutuottaja vastaa julkisen vallan käyttöön liittyvien tehtävien valmistelusta,
 - ostopalvelusopimuksen rajoittaa hyvinvointialueen valvonta- tai ohjausvaltaa tai
 - asukkaiden palvelujen saatavuuden toteutuu sopimuksen perusteella olennaisesti eri tavoin **ja**
 - ostopalvelusopimuksen taloudellinen arvo muodostaa merkittävän osuuden hyvinvointialueen käyttömenoista ja kyseessä olisi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen näkökulmasta keskeisestä tehtävästä
- Irtisanominen
 - Riittävää omaa palvelutuotantoa koskeva irtisanomiskriteeri kytketään toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävää tehtäväalaa taikka laajaa tehtäväkokonaisuutta koskeviin ostopalvelusopimuksiin
- Tarkoittavat, että sääntelyä tarkennetaan ja kynnystä nostetaan

Esitetyt muutokset 2/2

- Irtisanominen/mitättömyys täytyy suhteuttaa ongelmallisen ehdon vaikutukseen – suhteellisuusperiaate säännökseen
- Muutoksenhaku kootaan markkinaoikeuteen
 - Perustuu Lavin lausuntoon
 - Kokonaisia sopimuksia koskevat riidat ml korvausasiat – hallintoriita-asiana markkinaoikeuteen
 - Sopimuksen muuttaminen -hankintalainsäädännön mukainen muutoksenhaku
- Vahingonkorvaustermien korvaaminen korvauksella, koska korvausvelvollisuus perustuu voimaannpanolakiin eikä vahingonkorvauslakiin

Kompensaatiosääntely (voimaanpanolain 43 §)

PeV:n lausunnon kohta 54:

Valiokunnan mielestä voimaanpanolakiehdotuksen 43 §:n sääntelyä korvauksen edellytyksistä on täydennettävä myös muilla kriteereillä, jotka turvaavat kunnan taloudellisen itsehallinnon. Tällainen muutos on edellytyksenä voimaanpanolakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Valiokunnan mielestä sanottu täydennys voidaan muotoilla esimerkiksi nyt ehdotettua sääntelyä täydentäväksi edellytykseksi korvauksen maksamisesta, jos muu erityinen syy osoittaa omaisuusjärjestelyn ilmeisesti vaarantavan kunnan mahdollisuuden päättää omasta taloudestaan.

VM: Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös:

Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, kunnalla on kuitenkin oikeus saada korvausta omaisuusjärjestelyihin liittyvistä välittömistä kustannuksista, vaikka korvausraja ei ylity, jos kunnan mahdollisuus päättää omasta taloudestaan ilmeisesti vaarantuu.

Palvelujen hankkiminen siirtymäaikana (voimaantulolain 65 §)

LaV:in lausunto StV:lle:

Valiokunta esittää, että voimaantulolain 65 § poistetaan. Poistamisen myötä ei luonnollisesti synny oikeussuojatietä koskevia epäselvyyksiä. Myös 10 §:ssa oleva viittaus 65 §:ään tulee johdonmukaisuussyistä poistaa. Valiokunta kuitenkin esittää, että StV vielä arvioi, onko valiokunnan esittämällä 65 §:n poistamisella joitakin sellaisia vaikutuksia, jonka vuoksi poistaminen ei ole perusteltua.

VM viittaa StV:lle 3.5.2021 (s.25-25) annetussa vastineessa esitettyyn ja toteaa siinä sekä lakivaliokunnan lausunnossa esitetyillä perusteluilla, että pykälä on tarkoituksenmukaista poistaa. Pykälän poistamiseen ei VM:n käsityksen mukaan liittyisi oikeudellisia ongelmia. Tällöin myös lain 10 §:n 4 momentti, jossa viitataan poistettavaksi ehdotettuun 65 §:ään, tulisi poistaa.

Valtakunnallisen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksen perustaminen (voimaanpanolain 63 §)

VM esittää, että pykälää täsmennettäisiin HUS-yhtymää koskien. Pykälän 2 momentin loppuun ehdotetaan lisättäväksi säännös HUS-yhtymän omistusosuudesta valtakunnallisen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksen osakkeista osaamiskeskusta perustettaessa.

HUS-yhtymän osuudeksi ehdotetaan kolmasosa kunkin Uudenmaan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin osakkeista. Se kuvaisi toiminnan jakautumista hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välillä. Se olisi myös perusteltu niiden keskinäisen määräysvallan jakautumisen kannalta.

Voimaantulo

- PeVL: Aikataulu vaikuttaa uudistuksen merkitys ja mittavuus huomioiden kireältä. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan on kiinnitettävä huomiota uudistuksen aikatauluun ja tarvittaessa muutettava sääntelyä. Lainsäädännön hyväksymisen ja ensimmäisten vaalien välillä tulee olla vähintään puoli vuotta.
- Useat lausunnonantajat ovat pitäneet uudistuksen voimaantuloaikataulua liian kireänä ja epärealistisena. Lausunnoissa on esitetty, että voimaantuloa tulisi lykätä vuoteen 2024.
 - Perusteena erilaiset lähtötilanteet, ICT, korona, ja siirtolaskelmat
- STM, VM: Ei muutosta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Henkilötietojen käsittely

Hallitusneuvos Joni Komulainen / STM

Sote-uudistus

Henkilötietojen käsittely, rekisterinpitäisyys

- Perustuslakivaliokunnan mukaan jää epäselväksi, miltä osin rekisterinpitäjän velvollisuudet koskevat hyvinvointialuetta ja miltä osin hyvinvointialueen viranomaisia.
- **Esite:** Täsmennetään järjestämislain 58 §, uusimaalain 24 § ja voimaannpanolain 64 §:iin, että rekisterinpitäjä on hyvinvointialueen sijasta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen

Henkilötietojen käsittely/ suhde muuhun asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn

- Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntelyä ja sen suhdetta erityisesti asiakas- ja potilastiedosta säännöksessä viitatulla tavalla erikseen säädettyyn on täsmennettävä.
- Lakiluonnoksen mukaan hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn sovelletaan voimassa olevaa sääntelyä asiakas- ja potilaslaeista, asiakastietolaista, julkisuuslaista ja tietosuojalaista
- Julkisuuslain mukainen tiedonsaantioikeus on sidottu viranomaiseen, joten aiemmin kuvattu täsmennys rekisterinpitäjään selkiyttää asiaa tältä osin
- **Esitetään uusi momentti 58 §:ään**, jossa säädettäisi oikeus käsitellä välttämättömiä asiakas- ja potilastietoja salassapitosäädösten estämättä hyvinvointialueen toimintayksiköissä
 - Säännöksellä täsmennettäisiin hyvinvointialueen henkilötietojen käsittelyä suhteessa asiakaslain 16 §:ään ja potilaslain 13 §:ään perustuslakivaliokunnan edellyttämän mukaisesti.
 - Lisäksi varmistettaisiin, että hyvinvointialueen toimijoiden oikeus tietoihin olisi vastaava kuin hyvinvointialueen lukuun toimivilla yksityisillä palveluntuottajilla.
 - Henkilötietojen käsittely olisi samanlaista kaikilla hyvinvointialueilla riippumatta siitä, miten kukin hyvinvointialue toimintansa toimintayksiköihin organisoii

Muutosehdotukset 58 §: 1 momentti ja uusi 2 momentti

- Hyvinvointialueen *sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen, jäljempänä hyvinvointialue*, on luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sekä sille kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedoille. Näistä asiakas- ja potilastiedoista ja niiden käsittelystä säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa, potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa, sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annetussa laissa (254/2015), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007), julkisuus-laissa ja tietosuojalaissa (1050/2018).
- Hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksiköissä saa käsitellä hyvinvointialueen rekisteriin kuuluvia potilaan hoidon toteuttamisen kannalta välttämättömiä potilastietoja salassapitosäännösten estämättä. Hyvinvointialueen sosiaalihuollon toimintayksiköissä saa käsitellä hyvinvointialueen rekisteriin kuuluvia sosiaalihuollon toteuttamisen kannalta välttämättömiä asiakastietoja salassapitosäännösten estämättä. (uusi)

Henkilötietojen käsittely Uudenmaan alueella

- Perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei esitetty huomioita Uudenmaan alueen rekisterinpitoon tai henkilötietojen käsittelyyn
- Muussa lausuntopalautteessa esitettyyn huoleen tiedonkulusta Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän välillä
 - Esitetään ratkaisu nk. sote100 –kokonaisuuden yhteydessä, koska palaute liittyy erityisesti terveydenhuoltolain 9 §:n kumoamiseen
 - Potilastiedot ovat saatavilla Kanta-palvelujen kautta sekä potilaslain 13 §:n mukaisen suostumuksen perusteella sekä potilaan tajuttomuuden ja vastaavien syiden takia ilman suostumusta
 - Huomioitava PeVL 7/ 2019 vp, PeVL 4/ 2021 vp ja PeVL 17/ 2021 vp lausunnot henkilötietojen käsittelystä ilman suostumusta
- Yksityisten palveluntuottajien osalta esitetään uudet 5 ja 7 momentit, joissa säädettäisiin yksityisten palveluntuottajien asiakirjojen tallentamisesta ja tiedonsaantioikeudesta HUS-yhtymän lukuun toimiessa
 - HUS-yhtymän osalta vastaava sääntely kuin hyvinvointialueilla

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pelastustoimen järjestämislaki

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa SM

Sote-uudistus

11 § Investointisuunnitelman pelastustoimen osasuunnitelma

- **Perustuslakivaliokunta** toteaa lausunnossaan (PeVL 17/2021 vp) pelastustoimen järjestämislain 11 § 3 momentin osalta, että nyt ehdotettuun sääntelyyn sisältyy nimenomaiset säännökset siitä, mitä tarkoitetaan sen soveltamista määrittävällä laajakantoisella tai muutoin merkittävällä investoinnilla. Investointien laajakantoisuuden ja merkittävyys kriteerit ovat valiokunnan mielestä kuitenkin varsin yleispiirteisiä. Sääntelyä on syytä täsmentää edelleen.

- **SM** esittää, että pelastustoimen järjestämislain 11 §:n 3 momenttia täsmennettäisiin seuraavasti:

Pelastustoimen osasuunnitelman hyväksymisestä päättäessään sisäministeriö arvioi 2 momentin 1–3 kohdan mukaisten kriteerien täyttymistä vain osasuunnitelman ensimmäisen tilikauden osalta.

Vaikutuksiltaan laajakantoisella investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä tällaisella luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta, jolla olisi pitkäkestoisia ja merkittäviä vaikutuksia pelastustoimen tehtävien ja palvelujen toteuttamistapaan, saatavuuteen, saavutettavuuteen tai laatuun hyvinvointialueella tai joka vaikuttaisi merkittävästi hyvinvointialueiden väliseen työnjakoon ja yhteistyöhön. joka vaikuttaisi merkittävästi hyvinvointialueiden väliseen työnjakoon tai jolla olisi muutoin pitkäkestoisia tai maantieteellisesti laajoja vaikutuksia pelastustoimeen hyvinvointialueella Taloudellisesti merkittävällä investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella sekä luovutuksella tarkoitetaan sellaista hanketta *tai hankkeen osaa*, joka vaikuttaisi hyvinvointialueen talouteen pitkäaikaisesti olennaisella tavalla *vaikuttamalla hyvinvointialueen mahdollisuuksiin toteuttaa muita pelastustoimen hankkeita tai järjestää väestön tarpeenmukaiset pelastustoimen palvelut.*

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Toimeenpanon eteneminen hyvinvointialueilla

Osastopäällikkö Kari Hakari / STM

Sote-uudistus

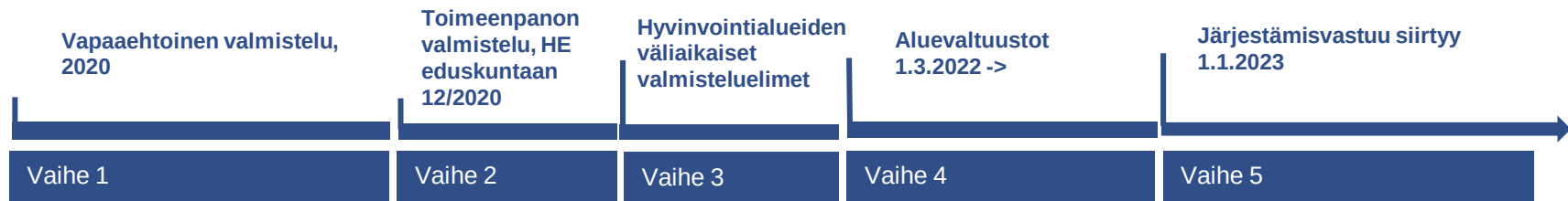
Toimeenpanon eteneminen

- Toimeenpano käynnistyy heti lakien voimaantulon jälkeen
 - Väliaikaisen toimielimen ja muut hyvinvointialueen käynnistymiseen liittyvät välittömät toimenpiteet suunnitellaan yhdessä alueiden kanssa
- Alueellinen ja kansallinen tiekartta on tukemassa ja jaksottamassa toimeenpanoa
 - Tukee alueita kuvaamalla, määrittelemällä ja aikatauluttamalla toimeenpanon tehtäviä
 - Tehtävät on jaoteltu välttämättömiin ja suositeltaviin tehtäviin
- Jatkuvalle vuoropuhelulle tuetaan alueita ja varmistetaan jokaisen alueen kyvykkyys vastaanottaa järjestämistehtävä 1.1.2023
 - Mahdollisuus tukea alueita täsmätoimenpitein
- Toimeenpanoa seurataan jatkuvasti alueellisen tilannekuvan avulla
 - Raportointi sote-ministeriryhmälle

Alueellisen toimeenpanon tiekartta

Lainsäädäntö voimaan

1

Hallinto, talous ja tukipalvelut (esim. hallinnon rakenteet, demokratia ja osallisuus, henkilöstön siirrot, konsernitalous, omaisuus, sopimukset)

2

Johtaminen ja osaaminen (esim. johtamis- ja organisaatorakenne, kyvykkyydet, johtamisen välineet, demokratia ja osallisuus, tietopohja ja tiedolla johtaminen, viestintä, verkostot)

3

Palveluiden järjestäminen (esim. palvelurakenne ja -verkko, hyvinvointialue- ja palvelustrategiat, tuotannon ohjaus, sähköiset palvelut, asiakasviestintä, yhteistyö)

4

Yhdyspinnat (esim. kuntien ja yhteistyöalueiden yhteistoiminta, hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistäminen)

5

ICT-valmistelu (esim. tiedolla johtaminen, tietopohja, tietohallinto, tiedonhallinta ja ICT:n valmistelu)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lisäselvitys – Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa / SM

Sote-uudistus

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi: kuinka pelastustoimen tehtävät toteutuvat käytännössä tulevissa rakenteissa

Sisäministeriö toteaa, että

- Hyvinvointialueille siirtyvät pelastustoimen tehtävät, henkilöstö, irtain omaisuus ja sopimukset.
- Nykyinen organisaatio ei siirry, vaan uudistuksen tullessa voimaan 1.1.2023 Keski-Uudenmaan lisäksi kaikki muutkin alueen pelastustoimet ja pelastuslaitokset lakkautetaan.
- Hyvinvointialueet perustavat järjestämistehtävänsä kuuluvana itse omat toimielimensä ja viranhaltijaorganisaationsa.
- Voimaantulon mukaan hyvinvointialueiden ja niiden väliaikaisten valmistelutoimielinten tulee sopia Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimien henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta hyvinvointialueiden kesken.
- Hyvinvointialueista annettavan lain 8 luvun mukaan hyvinvointialueet voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä.
- Hyvinvointialueiden julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomastehtävän hoitamisesta ja hyvinvointiyhtymä.
- Yhteistyöstä voidaan sopia sen jälkeen, kun hyvinvointialueet on perustettu ja aluevaalit järjestetty.
- Käytännössä henkilöstö, kalusto, paloasemat ja sopimuspalokunnat jäävät nykyisille paikoilleen.
- Palokuntasopimukset siirtyvät alueen pelastustoimilta hyvinvointialueille.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lisäselvitys – Nykyisten erityishuoltopiirien tehtävien järjestäminen sote-uudistuksen jälkeen

Lakimies Suvi Velic / STM

Sote-uudistus

Vammaispalvelujen järjestämisvastuu sote-uudistuksen jälkeen

- Kukin hyvinvointialue vastaa vammaispalvelujen järjestämisestä asukkailleen ml. erityishuoltopiirien nykyisin järjestämä kehitysvammaisten erityishuolto
 - Jatkossa ei voida enää eritellä eri vammaisryhmille annettavia palveluja (YK:n vammaisyleissopimus)
 - Kuntia suurempina toimijoina hyvinvointialueilla on palvelujen järjestämiseen tarvittavat valmiudet
- Kukin erityishuoltopiiri siirretään 1.1.2023 varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen sille hyvinvointialueelle, jonka alueeseen kuntayhtymän jäsenkunnat kuuluvat
- Myös erityishuoltopiirin henkilöstö siirtyy ao. hyvinvointialueen palvelukseen liikkeenluovutuksen periaattein
- Yhteistyövelvoite vaativissa/harvinaisissa palveluissa yhteistyöalueittain ja kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen perusteella sekä mahdollisuus tehdä laajasti vapaaehtoista yhteistyötä

Erityishuoltopiirit PeVin lausunnossa

- Perustuslakivaliokunta on pitänyt lausunnossaan perusratkaisua myönteisenä
- Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota erityisten tarpeiden huomioimiseen uudistuksen toteuttamiseen ja painottaa tarvetta huolehtia myös erityisesti siirtymävaiheessa siitä, että erityishuoltopiirien lakkauttaminen ei aiheuta tosiasiallisia heikennyksiä vammaisten henkilöiden asemaan
- Valiokunta painottaa myös hyvinvointialueiden yhteistyön merkitystä tilanteissa, joissa vammaisten henkilöiden oikeuksien turvaaminen uhkaa heikentyä
- STM on esittänyt vastineessa eräitä täsmennyksiä ylimaakunnallisesti toimivien erityishuoltopiirejä koskevaan siirtymäsääntelyyn

Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymiä koskevat erityis- ja siirtymäsäännökset (voimaanpanolaki 57 §)

- Vaalijalan, Etevan ja Eskoon kuntayhtymien toiminta ja henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella tehtävää hoitava henkilöstö pääasiallisesti työskentelee
 - Jos henkilöstö on hoitanut tehtävää ennen 1.1.2023 myös muiden hyvinvointialueiden alueella, hyvinvointialueiden on sovittava toiminnan jatkamisesta viimeistään 31.12.2022
 - Toisten hyvinvointialueiden alueilla hoidetut tehtävät liittyvät harvinaisiin tai erityisen vaativiin palveluihin, joiden järjestäminen ko. erityishuoltopiirien toimesta perustuu nykyisin kuntien väliseen sopimusperusteiseen vapaaehtoiseen yhteistyöhön
 - Em. sopimukset ovat voimassa, kunnes hyvinvointialueet laativat sote-järjestämislain 36 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen (hyväksyttävä viimeistään 31.12.2025), jossa tulee sopia yhteistyöstä harvinaisten ja erityisen vaativien palvelujen toteuttamisessa yhteistyöalueella
- Mainittujen erityishuoltopiirien asumispalveluyksiköt sekä päivä- ja työkeskustoimintayksiköt siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jonka alueella ne sijaitsevat
 - Jos siirtyvissä yksiköissä on ennen 1.1.2023 järjestetty palveluja myös muiden hyvinvointialueiden asukkailla, hyvinvointialueet ovat velvollisia sopimaan toiminnan jatkamisesta viimeistään 31.5.2022
 - Jos asukkaalle järjestetään palvelut 1.1.2023 alkaen omalla hyvinvointialueella, asukkaan hyvinvointialue ei kuitenkaan ole *velvollinen* tekemään sopimusta
 - Asumispalveluiden muutoksesta on kuultava asiakasta. Jos asiakas haluaa pysyä tällöin vanhassa asumispalveluyksikössään, eivätkä hyvinvointialueet pääse asiasta sopimukseen, asiakas voi muuttaa kotikunnakseen asumispalveluyksikön sijaintikunnan

Kårkulla-kuntayhtymää koskevat erityis- ja siirtymäsäännökset (voimaanpanolaki 56 §)

- Kårkullan asiantuntijapalvelut, niitä hoitava henkilöstö sekä niiden Varsinais-Suomen hyvinvointialueella sijaitsevat toimitilat siirtyvät Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle
 - Jos henkilöstö on hoitanut tehtävää ennen 1.1.2023 myös muiden hyvinvointialueiden alueella, hyvinvointialueiden on sovittava toiminnan jatkamisesta viimeistään 31.12.2022
- Kårkullan kehitysvammaisten neuvolapalvelut ja niiden henkilöstö siirtyvät sille hyvinvointialueelle, jossa henkilöstö pääasiallisesti työskentelee
 - Jos henkilöstö on hoitanut tehtävää ennen 1.1.2023 myös muiden hyvinvointialueiden alueella, hyvinvointialueiden on sovittava toiminnan jatkamisesta viimeistään 31.12.2022
- Kårkulla-kuntayhtymän asumispalveluyksiköt sekä päivä- ja työkeskustoimintayksiköt 1.1.2023 sille hyvinvointialueelle, jonka alueella ne sijaitsevat
 - Jos siirtyvissä yksiköissä on ennen 1.1.2023 järjestetty palveluja myös muiden hyvinvointialueiden asukkaille, hyvinvointialueet ovat velvollisia sopimaan toiminnan jatkamisesta viimeistään 31.5.2022
 - Jos asukkaalle järjestetään palvelut 1.1.2023 alkaen omalla hyvinvointialueella, asukkaan hyvinvointialue ei kuitenkaan ole *velvollinen* tekemään sopimusta
 - Asumispalveluiden muutoksesta on kuultava asiakasta. Jos asiakas haluaa pysyä tällöin vanhassa asumispalveluyksikössään, eivätkä hyvinvointialueet pääse asiasta sopimukseen, asiakas voi muuttaa kotikunnakseen asumispalveluyksikön sijaintikunnan
- Em. sopimukset ovat voimassa, kunnes hyvinvointialueet laativat sote-järjestämislain 39 §:n mukaisen kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen. Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus on hyväksyttävä viimeistään 1.9.2023, ja siinä on sovittava em. asioista

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lisäselvitys – Sote-uudistuksen muutoskustannukset

Neuvotteleva virkamies Noora Heinonen VM

Sote-uudistus

Muutoskustannukset vuosina 2021 ja 2022

- a) Hallinnolliset valmistelurakenteet ja poliittinen päätöksenteko arvioitu n. 62,4 milj. euroa: ohjattu v. 2021 noin 14,97 milj. euroa ja v. 2022 noin 47,15 milj. euroa (kertakustannukset)
- b) ICT-järjestelmät ja tiedonhallinnointi arvioitu n. 350 milj. euroa, jatkovalmistelussa tarkentunut 220 milj. euroa: ohjattu v. 2021 yht. 50 milj. euroa ja v. 2022 n. 170 milj. euroa (osin kertakustannus, osin pysyväisluonteisia)
- c) Viranomaisvaikutukset v. 2021–2022 arvioitu n. 22 milj. euroa: ohjattu yht. 6,1 milj. euroa (osin kertakustannus, osin pysyväisluonteisia)
- d) Aluevaalit ja hyvinvointialue-aloitejärjestelmä v. 2021–2022 n. 17,5 milj. euroa: ohjattu v. 2021 yht. 4,05 milj. euroa ja v. 2022 yht. 13,3 milj. euroa
 - *Arviot määrärahatarpeista yhteensä n. 328,6 milj. euroa (HE 241/2020 vp arvio n. 455,1 milj. euroa)*
 - *Ohjataan määrärahoja yhteensä n. 305,6 milj. euroa*

Muutostustannukset vuodesta 2023 lukien

1) Hyvinvointialueille

- a) Hallinnolliset muutostustannukset n. 115–125 milj. euroa: arvio on ennallaan
- b) ICT-järjestelmät v. 2023–2025 arvio 190 milj. euroa, jatkovalmistelussa tarkentunut n. 385 milj. euroa: ohjattu v. 2023 yht. 96 milj. euroa, v. 2024 yht. 86 milj. euroa sekä v. 2025 yht. 42 milj. euroa
- c) Harmonisointikustannukset (i) palkoista v. 2023–2027 n. 124–434 milj. euroa ja (ii) sotien maksuista, korvauksista tai palkkioista ei ole mahdollista esittää euromääräistä arviota: arvio on ennallaan
- d) Vuokratustannusten uudesta hinnoittelumallista ja palveluverkon kehittämisestä voi aiheutua kustannuksia, mutta asiasta ei ole mahdollista esittää euromääräistä arviota: arvio on ennallaan

2) Kunnille

- a) Sopimusten tai rahoituksen volyymin laskun mahdolliset vaikutukset hinnoitteluun, ICT-muutosten arvio on n. 50 milj. euroa (kertakustannus): arvio on ennallaan
- b) Vuodesta 2026 tai 2027 tyhjenneistä kiinteistöistä voi aiheutua kustannuksia, mutta asiasta ei ole mahdollista esittää euromääräistä arviota: arvio on ennallaan

3) Valtiolle

- a) Viranomaiskustannukset v. 2023–2025 n. 81,3 milj. euroa: ohjattu v. 2023 yht. 7,1 milj. euroa, v. 2024 yht. 4,1 milj. euroa ja v. 2025 yht. 4,1 milj. euroa
- b) Aluevaalit n. 2 milj. euroa joka 4. vuosi ja hyvinvointialue-aloitejärjestelmä noin 50 000 euroa vuosittain: ohjattu v. 2023 yht. 0,38 milj. euroa, v. 2024 yht. 0,52 milj. euroa ja v. 2024 yht. 4,47 milj. euroa
- c) Kuntien omaisuusjärjestelyjen korvaukset v. 2026 lukien n. 150–250 milj. euroa: PeVL 17/2021 vp muutoksen mukaisesti n. 200–300 milj. euroa
- d) Verotulomenetykset v. 2023 lukien vuosittain n. 255 milj. euroa: arvio on ennallaan

Kiitos!

Sote-uudistus